

av Mattias Karlsson och Per Ramhorn (SD)

Insatser för ökad fornminnesvård och förbättrad tillgänglighet till kulturarvet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen snarast möjligt bör återkomma med förslag om hur omfattningen av den ideella fornminnesvården ska kunna öka.

Motivering

Sverige är ett land med en rik historia, vilket bland annat avspeglar sig i våra fornlämningar. Genom åren har Riksantikvarieämbetet kartlagt och registrerat nästan en miljon fornlämningar. I de allra flesta fallen vilar ansvaret för fornminnesvården på markägaren. Den statligt finansierade fornminnesvården har under lång tid varit kraftigt underfinansierad. Den nationella överblicken över tillståndet bland våra fornminnen lämnar också en hel del i övrigt att önska. Riksantikvarieämbetet har i skrivandes stund till exempel ingen uppfattning om hur det ser ut med tillgängligheten till landets fornminnen. Först år 2016 räknar man med att ha fått fram ett system för uppföljning av tillgänglighetsarbetet och då även ha den överblick över arbetet i länen som idag saknas.

För att komma närmare målet om en god fornminnesvård och ett kulturarv som är tillgängligt för alla medborgare är det uppenbart att det förutom ökade statliga resurser till fornminnesvården också krävs ökade insatser för att öka omfattningen av den ideella fornminnesvården.

På flera håll i landet bedrivs redan idag lokala och regionala projekt där enskilda medborgare, skolklasser och föreningar erbjuds att ”adoptera ett fornminne” eller bli ”fadder” för ett fornminne. Som fornminnesfadder får man genomgå en kortare

utbildning, ofta i länstyrelsens eller ett läns museums regi, kring vård och skötsel och åtar sig sedan att göra fornminnet tillgängligt genom att röja bort sly, kontrollera informationsskyltar samt genom att regelbundet kontrollera och rapportera eventuella skador på fornlämningen. För till exempel en skolklass kan uppdraget som fornminnesfadder innebära ökade möjligheter till meningsfull utomhusvistelse, bättre känsla för historien samt ökad närhet och förståelse för hembygden och dess landskap.

Vår bedömning är att det fortfarande finns en relativt stor outnyttjad potential inom den ideella fornminnesvården och att staten med relativt små medel i form av förbättrad marknadsföring och ökad information skulle kunna uppnå stora vinster för fornminnesvården och tillgängligheten till kulturarvet.

Med anledning av ovanstående förslår vi att Riksdagen bör tillkännage för regeringen att man snarast möjligt bör återkomma med förslag kring hur omfattningen av den ideella fornminnesvården skall kunna öka.

Stockholm den 5 oktober

2012

Mattias Karlsson (SD)

Per Ramhorn (SD)